

## „Semmiből egy új, más világot...”

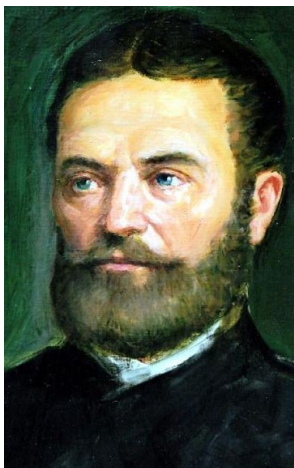
190 éve írta huszonegy évesen Bolyai János e sorokat apjának Temesvárról, amelyben új geometriai eredményeiről számolt be. A levél szokásosan kezdődik, hosszasan válaszolt benne apjának a binomiális képlettel kapcsolatos felvetésére, majd a végén, mintegy mellékesen, odavetette: „... olyan felséges dolgokat hoztam ki, hogy magam elámultam, s örökös kár volna elveszni; ha meglátja Édes Apám, megismeri; most többet nem szólhatok, csak annyit: *hogy semmiből egy új más világot teremtettem*; mindaz, valamit eddig küldöttem, csak kártyaház a toronyhoz képest. Meg vagyok győződve, hogy nem sokkal fog kevesebb becsületedre szolgálni, mintha feltaláltam volna.” 1823. november 3-át nyugodtan tekinthetjük a nemeuklidészi geometria születésnapjának! Habár Lobacsevszkij hasonló eredménye nyomtatásban majdnem egy évvel hamarabb jelent meg, mint Bolyai János Appendixe, ebből a levélből tudjuk, hogy János majdnem egy évtizeddel megelőzte az orosz tudóst.

2010-ben a Bolyai János halálának százötvenedik évfordulójára rendezett emlékkonferencia marosvásárhelyi bankettjét Prékopa András akadémikus javaslatára Bolyai-vacsorának neveztük, és elhatároztuk, hogy ezentúl rendszeresen tartunk Bolyai-vacsorákat. Az ötlet onnan származott, hogy 1860-ban, Széchenyi István halála után jeles személyek részvételével emlékvacsorát rendeztek Marosvásárhelyen.

A második Bolyai-vacsorát Kolozsváron tartjuk, 2013. november 8-án a Babes-Bolyai Tudományegyetem, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a veszprémi Pannon Egyetem közös szervezésében. A két Bolyai nemcsak matematikus, hanem mérnök, művész, polihisztor is volt, a vacsorán való részvétel teljes mértékben nyitott mindenki számára.

Bővebb információk a <http://bolyai.mik.uni-pannon.hu> honlapon találhatóak.

Kása Zoltán



Az Amerikában élő marosvásárhelyi származású Márkos Ferenc festménye Bolyai Jánosról (2012), amelynek eredetijét a marosvásárhelyi Bolyai János Tudomány és Technika Házának ajándékozta